

PERIÓDICH INDEPENDENT, REGIONAL
de Literatura, Art, Montepios, Varietats,
Noticias y Anuncios

Direcció: MUNTANER, 112, 4.ª - 1.ª — Administració: TALLERS, 45, 4.^a

A V Í S

Los que desitjin tenir ab cobertas y encuadernada la obra PESCAR, poden dirigir-se á la Administració de Lo TEATRO CATALA, (Tallers, 45, 1.er) y se 'ls hi entregará á l'acte, presentant los folletins en bon estat y abonant 15 céntims per exemplar.

De interés general

Lo títul que acabem de estampar no vól dir que 'ls assumptos de que tractem cada setmana deixin de sèr interessants. Tots ho són baix un aspecte ó altre.

Revesteix importancia tot lo que fá referencia á catalanisme: tè interès lo respectiu á nostre teatro: són dignas de la atenció de'l lector las qüestions musicals ó de bellas arts; també mereixen sèr consignadas las apreciacions legals, per' deduir com s' han de considerar per part de las entitats, autoritats ó personas que tenen la missió d' interpretar disposicions d' aqueixa mena: pero a'l costat de totas ellas y de altrás á que periódicament venim donant preferencia en nostre setmanari, ha de figurar lo que avuy anem á tractar, que és en lo fondo de una utilitar veritable y gran, per qual motiu se li ha de aplicar—com acabem de ferho—l' calificatiu «de interés general».

Tenim la missió de parlar de un assumpto que vè á solucionar un problema social, assumpto convenient a'ls pobres y a'ls richs, a'l sabi y a'l ignorant, a'ls joves y a'ls vells, a'ls homes y á las donas, á tothom, en lí; puig en últim resultat vè á apartar la miseria de qualsevol casa quant la familia 's troba agobiada pe'l pesar y 'l desconsol que ab la Mort penetra en la morada de'l pobre.

Per altra part, la qüestió de referencia és propia de nostras columnas, desde 'l moment que tenim en lo periódich un apartat pera 'l socorro mutuo, y és de oportunitat avuy que ha comensat á implantarse á lí de que dintre pochos mesos tothom puga aprofitarse de'ls saludables efectes que haurá de portar aixís que 'l públich anirá tocantne 'ls resultats.

Ja haurán endevinat nostres lectors, per lo enunciat somerament, l' impuls que 'ns mou; y per si algú no ho ha comprès, afejirem que 'ns gufa la idea de'l bè, fent entendrer ab la claretat deguda, la gran preferencia que tothom tè de donar (pera contribuir á son major desenvollop) á la nova associació general benéfica recentment establerta en nostra capital per iniciativa de bon número de directors de germanats, ab lo beneplácit de personas de suposició y grans coneixements en la materia, y ab lo concurs y la cooperació eficacissima de alguns montepios y de molts personas de totas classes verament penetradas de'ls lloables propósitos y de'ls fins altament consoladors de *La Unión defensora del Socorro mutuo*.

Quí no coneixi sos estatuts y las ampliaciones dirá tal volta: ¿qué tè aqueixa associació que no 's puga alcansar en qualsevulla germanat? ¿qué fá, que aqueixas no fassin? ¿quins resultats mes positius vindrá á oferir a'ls seus socios y a'l públich en general?

Donchs sí, senyors; *La Unión defensora* vè á satisfer una necessitat, á millorar la causa de las germenats, á que no s' exploti á ningú valentse de la excusa de'ls montepios; y establint unas cuotas sumament reduhidas que 's pagan sols una vegada l' any, assegura una vellesa tranquila a'ls seus socios pobres, y per medi de una combinació nova y especialissima dona, á tothom qui 'l vulga, 'l camí de deixar a'l morir la cantitat de 90 duros, ab lo qual se lográ que las familias pobres no quedin en la miseria y que las que en la miseria 's trobin no 's vejin agobiadas pe'l terrible espectre de la fam.

La Unión defensora tè en sos Estatuts una secció especial destinada exclusivament á aqueix objecte; y de ella poden ja calcularse 'ls resultats, atenent a'l número de associats que están inscrits á la mateixa.

Per' formarne part basta expressar en una fulla 'l nom de la persona á qui 'l que se hi suscriu vulga fer lo llegat de 90 duros, y ab aquet requisit y la entrega de una cuota de una pesseta, 's queda inscrit. Ab la pesseta de cada un se forma un fondo, y de aqueix fondo se satisfán los llegats de 90 duros á la persona qual nom consti en la fulla avans citada. Si s' agota dit fondo especial, se demana un' altra pesseta á 'ls inscrits: los que la satisfán segueixen ab lo dret de llegar 90 duros, y tenim que aixís com los

morts primer feren la deixa havent pagat no mes una pesseta, á 'ls que tornin á pagar y 's morin prompte 'ls ne costará duas, y si torna á acabarse aqueix fondo especial á causa de nous morts se 'n pót demanar un'altra, en qual cas resultarà que 'ls que morin á l'haverla donada, ab tres pessetas ne deixarán 450.

De manera que á mida que passi temps podrà succehir que á copia d'anys algún inscrit pagui vint ó trenta ó quaranta ó mes vegadas la cuota de pesseta (si vol pagarla); pero senyal de que serà viu y sempre tindrà la seguritat de fer la deixa de 90 duros á la persona que haurá designat, seguritat que haurá vist allavoras comprobada moltas y moltas vegadas per la práctica de haverse donat á 'ls designats pe 'ls inscrits á la secció, á mida que haurán anat morint.

No podem menos de insistir sobre la trascendencia de semblant innovació, que está calculada per personas competents en vista de estadísticas y datos oficiales consultats ab gran cuydado avans de establir eixa combinació reformadora á la que se suscriu, aixís que és socio, tothom que 's penetra de la vritat casi matemática de 'ls estudis fets respecte aqueix punt que á tothom importa.

Hi ha un ditxo que diu «la mort y la vida Deu la té», y ningú per rich que siga sab si 's tornarà pobre (mòlts exemples n'hi ha d'això); per lo tant, atesa la insignificancia de la cuota, qu'és de una pesseta, y la facilitat de anarla satisfent, és de pensar que 'l públich se fixará en aquest assumpto decidintse á engrossar las llistas de associats á *La Unión defensora*.

D'ara en avant qui morirá en la miseria, qui per un egoisme ó imprevisió mal entesa, deixarà á 'l morir á sa familia en trance de grave apuro, serà per sa plana y ridícula voluntat.

Tal ventatja, junt ab las pensions vitalicias de set duros mensuals á 'ls socios y socias vells y pobres; los desempenys de préstamos que 's retornarán de franch, las altrás ventatjas que hi ha establertas; lo depósit de 'l capital á 'l Banc; la serietat de 'ls Consells Directiu y Delegat; la organisació legal de aqueixa Societat y 'l empenyo ab que los directores inscrits y 'ls socios treballan per fomentarla, és de presumir que lograrán portarla á estat próspero y beneficios per tothom que s'hi inscriu per considerar-la de interès general, com ho és realment.

P. DE R.

La nova creuhada (1)

Lo regionalisme, desde que nasqué com á una aspiració fins avuy dia en que 's presenta imponent y organitzat ab un programa concret, ha tingut sempre com un de 'ls seus principals debers la guerra—pero guerra á mort—á tots los partits polítichs, sense distinció de classes ni programas.

Aquet deber ha de convertirse en una especie de creuhada, en la que han de péndre'hi part tots quants vullan ésser verdaders regionalistas.

Los antichs creuhats tenian per-fé deslliurar la Terra Santa foragitant á 'ls a'larbs, pera poguer establirhi un imperi cristià; donchs lo nostre fi ha d'ésser netejar á Espanya d'aquet podrimaner de polítichs que li xuclan la sanch, la embruteixen y la descomponen, com los

cuchs á un cadavre. Y pera lograrho, és precis valdre's de tots los medis, fent véurer á 'l poble que 'ls partits que li parlan y 'l seduixen arrencantli 'ls vots, no buscan, nó, com predican, millorar la situació de 'ls seus electors, sino satisfacer sas concupiscencias, adquirir un cárrech d'aquells que *donquin*; en una paraula, lo seu bé, y de 'ls electors no se 'n recorden mes que quant venen las eleccions. Es precis que 'l poble sápigui qui són los que 's volen convertir en redentors seus; que sápigui la seva historia, las sevas variacions; que sápigui que 'ls que ahir eran republicans avuy són monárquichs, perque han vist que per ara la República era un somni y ab los somnis no 's pót menjar; que 'ls que avuy semblan monárquichs decidits demà serán de 'l govern que vinga, per mes que tinga un programa oposat á 'l que ells ara segueixen. Y no ho duptem, que si 'l poble arriba á estar ben convensut d'aquesta farsa, abandonará 'ls partits polítichs sens distinció, perque tots l'haurán enganyat, y girará 'ls ulls á las redentoras ideas nostras.

Per arribar á aquest fi és un medi molt apropiat lo que segueixen periódichs com *Lo Regionalista* y *La Barrerina*; pero no n'hi ha prou, es necessari dir ben clarament totas las bruticias de la politiqueria, pero de manera que 'l poble se 'n enteri y desenganyi vegent la vida interna de 'ls que avans eran los seus ideals.

Y pero lograr això tothom és apte; no hi ha necessitat d'ésser ni escriptor, ni historiayre, ni poeta, ni home de talent: basta y sobra ésser una persona de bé y tenir zel per la causa.

Si tots quants nos preciém de regionalistas tinguésem sempre fixa aquesta idea y 'ns valguésem de totas las ocasions per propagarla, prompte tindriam un poble desenganyat, un poble que no s'interessaria ni per en Cánovas, ni per en Sagasta, ni per en Carlos ni per la República; en una paraula, un poble ateo en política. Y no se 'm diga que un poble concebut d'aquesta manera és un poble sense ideals, sense aspiracions; un poble embrutit, puig basta y sobra la idea de la Fé y la Patria pera que pugui reivindicar sa personalitat.

Qui no véu la inmensa forsa que representaria un poble crehent y patriótic! En la seva mà estaria 'l poder: seria 'l verdader poble-rey, no 'l fantoch de la comedia nacional com és ara. Per lograrho havem de treballar tots; la nova creuhada és sino tan noble al menys tan dificultosa com las antigas; pero no cal desanimar. Recordém que si 'ls antichs creuhats no obtingueren un triomf complet fou perque estavan dividits, perque distreyan sa atenció del fi principal.

N. FONT Y SAGUÉ.

TOTS SUSPIREM

Suspira dins la gabia 'l trist aucell
desitjant sa perduda llibertad;
suspira lo donzell enamorat
per la ingrata que amor no sent per ell,

Suspira 'l cabo per sèr general;
suspira 'l pobre per poguè sèr rich;
suspira 'l que és cessant per ser amich
del qui ocupa en l'Estat un lloch ben alt,

Suspira 'l coix per poguè anar ben dret;
suspira per sèr mestre l'aprenent;
suspira per sentirhi 'l qui no hi sent;
suspira 'l geperut per sèr ben fet.

Suspira la modista, per portar
lo vestit de la dama, que está fent;
suspira 'l jugador que está perdent
per la sòrt que a'l contrari fá guanyar;

Suspira per sèr noble 'l qui no ho és;
suspira 'l mal actor per serho bó;
suspira lo pagès per sèr senyó
suspira aquell qu'és rich per serho més...
y per ser sabi y rich suspiro jo.

JOAN VILA Y GASPAR.

(1) Copiem aquest article de *Lo Somatent*, perque estem conformes ab son fondo, encara que no ab totas sas apreciacions.

Revista teatral

Novedats.— Dissapte, com nit d'estreno, estava aquest teatre brillantíssim de numerosa y escullida concurrència que desitjaba apreciar la tan discutida comèdia en quatre actes, de 'l Sr. Benavente, titulada: *Gente conocida*.

L'obra de D. Jacinto Benavente no és d'aquelles que á un argument franch reuneixi un dessarrollo metódich, escolástich, no: *Gente conocida* és la unió d'escenas que responen á un fi determinar per sos incidents, detalls y modo de prepararlos.

D. Jacinto Benavente sent simpatias per la escola de Dicenta, per mes que sia en distint camp ahont l'autor de *Gente conocida* ha segat pèra sa obra.

Autor és en Dicenta que, ab má nervuda y decidit intent, pórtá á las taulas de 'l teatre la vida íntima de la classe proletaria, que la eumotlla á 'ls peculiars elements que la rodejan en cada localitat, fá de la madrilenya un detallat estudi moral, social y psicológich, fentli recórrer tots los esglahons de la escala de la degradació, portantla desde la taberna á 'l presiri y d'aquí á 'l catafalch; apartantla de 'l treball que ennobleix y dignifica, de 'l goig y benestar que produheix lo caliu de la cristiana familia quant está cimentada en las máximas de nostra religió.

Lo Sr. Benavente sent los mateixos desitjos, l'anima 'l mateix anhel pèra la obtenció de un mateix fi, y enlayra son poderós objectiu, y ab la potentia forsa de sa refinada observació, daguerreotipa la gent coneguda, la classe aristocrática plena de nobiliaris títuls y de dentes á 'l mateix temps, y la que fiantho tot á 'l treball, á la activitat y á la inteligencia, arriba á 'sèr la verdadera aristocracia de aquest sigle.

Dos autors que sondejan un mateix fondo; pero que de 'l sondeig ne treuenh distint elements.

L'un se serveix de la vara de 'l cabo de presidaris; l'altre, vestint de frac, guants y corbata blanca, visturi en má va dret á dret á la part cancerosa de la societat distingida y fá públichs sos vicis, sas maldats, sas infamias.

Y ho fa 'l Sr. Benavente tractant l'assumpto ab totas sas variants, donant calor á la mes estremada xismografia de baixa estofa, com á la irónica é insinuant frase que la honra fereix y máta.

Tota l'obra és un teixit d'escenas que 'l espectador no sent sino 'l descoco, la miseria, véu 'l lloch en que viu la societat que 'ns presenta l'autor.

Dos personatjes hi ha en la comèdia que tot desseguinta inspiran simpatia: *Rosario*, duquesa viuda de Garellano y la nena *Angelita*.

Aquésta, massa nena pèra sentir lo que á 'l final de la obra li fa dir 'l Sr. Benavente, deixa á 'l espectador sorprès y com estraviat de camí pèra trobar la solució plançada en *Gente conocida*.

Pero se 'ns acut un duple. L'obra de 'l Sr. Benavente és *fotografia* ó un quadro per ell creat?

Sigui com sigui la resposta, resulta modernista per son pensament y modo de desarrollarlo; com també perfecte en lo llenguatge pulcro, atildat, plé d'imatjes ricíssimas y pertinentes que donan á la situació la car y vida que requereix.

Es l'obra aplaudida per nostre públich, la presentació una serie de sepulcres blanquejats que espanta y atemorís á 'l calcular sas conseqüèncias dintre la familia.

La execució, perfectíssima per la Srta. Cobena y 'l señor Thuillier. Los demès coadyuvaren á que 'l públich cridés á las taulas á cada final d'acte.

—Dimecres ab motiu de 'l benefici de la simpática primera actriu Srta. Carme Cobena, 's va estrená 'l drama en tres actes, de Pérez Galdós, titular: *La fiera*.

La extensió donada á lo que hem dit de *Gente conocida* y 'l poch espay que 'ns queda per parlar de la obra de Pérez Galdós 'ns obligan aplanar nostre judici pèra 'l número vinent. —ROMEO.

Secció de Montepíos

La Unión defensora del Socorro mutuo.— En el domicilio social (Tallers, 65, tda.) y en la Sucursal establecida en la calle de la Canuda, 28, colchonería, se entregan números del *Boletín* y se facilitan circulares y hojas de inscripción á las personas que desean obtener dichos documentos.

Barcelona 16 Julio 1897.—*El Presidente*, AURELIANO PLAZA.

A Mercedes

Mercedes, prenda estimada:

no 't creguis abandonada
per mi, ni dada á 'l olvit;
ma passió santificada
és l'eura á 'l mur arrapada;
mon amor és infinit.

Puig encar' que ausent suspiro,
ab los ulls de 'l cor te miro,
te veig á cada moment;
per los teus encants deliro
y en los teus brassos me tiro
com s'hi tira 'l pensament.

Que entre mitj de sa sort trista
un ayment té doble vista;
és sonámbul de debó:
Si l'anyoransa 'l contrista,
ab l'anhel segueix la pista
fins que topa ab sa ilusió.

Com daurada papallona
que de nit, ubriaca, dona
giravols entorn la llum,
l'esprit lo cos abandona
y á 'l ser estimat corona
de petons plens de perfum.

Perfum que 's pót d'armonia
d'eixa immensa sinfonia
que glorifica á 'l Creador.
Comensa 'l *Dó* simpatia,
creix á 'l *La* mes cada día
y acaba 'l *Sol* de l'amor.

Sapiguent que éras malalta
día y nit may he fet falta:
á tot hora t'he vetllat,
y ab l'anhel que la fé exalta
en ta perfumada galta
un petó he depositat.

Y com mare carinyosa
que prop de 'l capsal se posa
pèra vetllar á 'l seu fill,
en ta febra neguitosa
li deya á 'l teu cor, «reposa»
per salvarlo del perill.

Y ab la esperansa que alenta
refrescant la febra ardenta
que abrumaba lo teu front,
ma ánima d'amor sedenta
s'enlayraba á 'l cel valenta
per ferte felissa á 'l món.

Y á 'l bon Deu li demanaba
que la salut que 't mancaba
junt ab la ditxa 't dongués,
y á 'l véurer que m'escoltaba
cap á tu joyós volaba
per no separarme'n més.

¡Ay, hermosa Merceneta
desvari d'aquet poeta
que en tu viu y viu per tul
ma ànima d'amor abstreta
cercantne gloria completa
busca un oassis segü.

Un oassis de ventura,
ahont brolli á tot hora pura
l'aygua fresca de l'amor,
ahont jo puga ta hermosura
xoplugar de la malura
que engendra l'vent de l'dolor.

Y allí, ab auras perfumadas
y flors may esbadalladas
per lo buf de cap cicló,
passarem horas preuhadas
jamay pe l'neguit contadas,
sempre viva la ilusió.

Tu que ets vida de ma vida,
com coloma amorosida
me treurás de tot esglay,
y mon cor que may t'olvida
te dirá, ab veu entendrida
per l'amor, «no m deixis may.»

No m deixis com jo no t'leixo,
que, encara que ausent, sufreiro
d'anyoransa y de neguit:
ab ta imatge me esvaneixo:
per tu á tot' hora glateixo:
no t' dono may a l'olvit.

Aixís, Mercedes, descansa:
no t'corsequi l'anyoransa:
segueix l'impuls de l'cor mèu,
pénsa en mitj de la frisansa
que l'cor que viu d'esperansa
está mes aprop de Deu.

Adeu, donchs, prenda estimada:
no viscas mes anyorada;
deixa la tristò y neguit:
te mantinch la fe jurada:
¡primer ma ànima dagnada
avans que darte á l'olvit!

J. M. DURÁN.

Repertori de fora

Vich, 14 de Juliol.

Ab motiu de sèr la festa major, los teatros han estat de alta.

En l'«Ausonense» hi ha actuat una companyia de ópera, baix la direcció de'l reputat mestre D. Francisco de Pérez Cabrero, representants'hi *La Dolores* y *Dinorah*, prenenthi part las Sras. Julibert, Bianchini y Viada, y los Srs. Simonetti, Segura, Mestres (J. y M.) y Oliver.

Cal fèr constar que en la execució estiguèren molt be tots los artistas, enduentse'n la palma la simpática senyoreta Julibert. Se repetiren varios números de música pe'ls molts aplausos que l'públic va tributar ab justicia: coros y orquesta, de primera: entradas, dos plens complers.

En lo «Centro Industrial Vicense», baix la directó de'l mestre D. Lluís G. Jordá, s'hi representaren las obras *Chateau Margaux*, *Sanás y parells* y *Un gatito de Madrid*.

Van pèndre'hi part á més de la secció de dit centro, las primeras tipples Srtas. Angela Martínez y Elvira Pelegrí, que, junt ab los Srs. Echene, Buixó, Subirana, Ferrer, Coma, Serra y Guasch, guanyaren molts aplausos, repetint alguns números, pera satisfer á la concurrencia que omplia per complert lo saló d'espectacles.

En la «Joventut Católica» s'hi donaren dos representacions de *Un cas com un cabàs* y *Los estudios de Cervera*, molt ben representadas per los aficionados.

En lo «Centro Tradicionalista» s'hi representá *Gst per copa* y *Las kábilas del Riff*.

Las festas religiosas han estat espléndidas. UN INDUSTRIAL.

Saló de descans

—¡Lo més antich de ls actors cómichs espanyols, don Domingo García La Encina, ha mort! Sigüé un artista notabilíssim per sa gracia y naturalitat, y fòu l'actor mimat de l'públic de mitj sigle enradera que omplia l'teatro Principal, atret per sas bellas especials condicions artísticas.

L'enterro que tingué lloch dijous á la tarde, demostrá las simpatías que tenia entre nosaltres.

Sostentan las gasas de l'bagul los actors de Novedats Srs. Mario, Thuiller, Rubio y Manso.—¡D. E. P.!

Toalla FRINÈ

SERVIETTE FRINÉ

Son ús hermojeja l'rostre, absorveix la grassa del cutis, treu las arrugas, contrau l'poro de la epidermis y evita las tacas, borro y erupcions de la pell.

Rejoveneix y es un tresor per conservar la dentadura neta, forta y esmaltada desapareixent ab son ús lo sarro y l'escorbut.

Se ven en totas las perfumerías

ARXIU Y COPISTERIA

de vers y música

Joseph Bonnin

PUNTUALITAT Y ESMERO EN SERVIR

— Passatge de Madoz, núm. 5, 2.ª —

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

● JUAN AYÑÉ ●

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

~~~~~ Especialidad en pianos de alquiler. ~~~~~
Guitarras desde 5 pesetas.

À CASARSE TOCAN

Por 30 duros el mobiliario siguiente:

Una cama Viena (matrimonio), un sommier muelles (matrimonio), una cómoda con mármol, seis sillas regilla, una mesa de noche con mármol, una mesa de comedor, seis sillas idem, un elegante espejo y perchas.

Además hay camas de Viena á 20 pesetas, y de matrimonio, á 35. Sillas de regilla á 44 pesetas docena. Juegos de lavabo Viena mármol á 24, y gran surtido de muebles de todas clases á precios de fábrica.

LA IMPERIAL, Conde Asalto, 25

La gran Liquidación

La casa que da los muebles más sólidos y más baratos

UN MOBILIARIO NON PLUS ULTRA

Una cama de Viena ó de hierro (matrimonio), un sommier, un colchón, una cómoda con mármol, 6 sillas regilla, una mesa noche, un espejo, una mesa comedor, 6 sillas y un palanganero,

todo por 30 duros

Hay camas de Viena con somier, colchón y almohada

A 32 PESETAS

Riera Alta, núm. 48 - Barcelona

Imp. Pujol y C.ª - Tallers, 45.—Barcelona